

Ružbašské žrodelko

štvrtročník

Ročník: III

Číslo: 2-4/2016

December 2016

Nepredajné

*Nech sa všetka
starosť zruší,*

nech zavládne pokoj v duši.

čo bolelo, nech sa zhojí,

čo tešilo, nech sa zdvojí.

Lásku šťastie, žiadne hádky,

pohodu a krásne sviatky.

Skúste sa na chvíľu zastaviť a zosumarizovať rok 2016, zbehol strašne rýchlo, aj vám sa to zdá? Život je plný zmien, aj preto ste si museli na toto číslo chvíľu počkať. Životné udalosti, ktoré postretli členov občianskeho združenia nedovolili sa plnohodnotne venovať Ružbaškemu žrodelku, preto sa vám dostalo do rúk trojčíslo tohto časopisu až teraz. V tomto čísle nájdete zaujímavý rozhovor s p. Pavlom Sendrejom, ktorý nás v tomto roku navždy opustil. Zaspomíname si na Vianočné trhy, svätenie prameňa „pri pošte“ a na ďalšie iných zaujímavých akcií, ktorých bol v tomto roku viac než dosť. Veľmi nás teší, že vďaka poslancom a páňovi starostovi sa nám podarí postaviť budúci rok detské ihrisko. Žiadosť o dotáciu na rok 2017 nám schválili, tak už nám nič nebráni v tom, aby sme sa pustili do práce. Samozrejme budete o všetkom včas informovaní.

„Kde je láska, tam je život.“

– Mahatma Gandhi

Keď som si prečítala tento citát, hneď ma napadli stretnutia s mojimi blíz-

kymi. Blížia sa sviatky radosti a pokoja. Skutočne ich takto prežívame? Nedávno som videla krásne video, kde bola ukázaná podstata rodinnej pohody. Spomínané video sa začalo obrazom, ako malé dievča čaká pred školou na svoju mamu. Meškala, lebo bola ešte na nákupoch. Všade bol zhon, plno ľudí, každý rozmýšľal čo všetko musí ešte do Vianoc stihnúť, pritom boli tak zaujatí svojimi predstavami, až zabudli na to podstatné- na rodinu. Išli za svojim cieľom, chceli mať dokonalé koláče, dokonalú vianočnú výzdobu, ale pravá podstata Vianoc im akosi unikala - robiť šťastným niekoho iného. Video končilo scénkou, ako otec zdobí so svojou dcérou dom, síce nebol dokonale vyzdobený, ale jeho dcéru robilo šťastnou, že dom mohli zdobiť spoločne. Zabudnite na Vianočnú výzdobu, upratovanie a na chvíľu sa zastavte.

Na záver by som vám všetkým verným čitateľom chcela v mene našej redakcie srdečne poďakovať za priazeň v roku 2016 a tešíme sa na vás v roku 2017. Príjemné čítanie

Zaujíma Ťa dianie v našej obci a máš veľa voľného času? Tak tu je ponuka práve pre Teba!!!

Hľadá sa hlavný redaktor a výkonní redaktori.

Čo to všetko obnáša:

1. Zodpovedal/a by si za koncepciu časopisu Ružbaské žrodelko a obsah jeho čísla.
2. Preposiel/a by si maily redakčnej rade ohľadom infošiek.
3. Taktiež by si mohol/mohla meniť štruktúru časopisu, samozrejme v spolupráci s redakciou.

Požiadavky na výkonného redaktora:

1. Máš zaujímavé nápady?
2. Rád píšeš texty na rôzne aktuálne témy?
3. Si samostatný a kreatívny?
4. Máš záujem o aktuálne dianie v našej obci Vyšné Ružbachy?

Tak hľadáme práve Teba!

Neváhaj a hlás sa u nás. Daj nám o sebe vedieť a napíš nám na náš Facebook, alebo na email:

info@ruzbasskypramen.sk

Viac na: www.ruzbasskypramen.sk/redakcia-a-redakcna-rada-ruzbasske-zrodelko/

VÝVOJ OBYVATELSTVA 2016

Do spoločenstva obyvateľov vítame:

*Kübecher Ethan Sebastián
Pecha Martin
Dlugošová Paulína
Hebanová Amália
Ščensný Sebastián
Hovana Matias Matúš
Ivanko Filip
Dlugoš Matúš
Grech Ludovít
Halčín Dominik
Kobúťová Kristína
Dlugoš Teo
Malá Barbora
Gábor Dávid
Šalatová Gréta
Harendarčíková Lea
Šlachtovská Adela
Macko Matej
Diňová Klára*
Blahoželáme!!!

V roku 2016 nás opustili:

*Tremská Anna
Leščinská Helena
Grechová Czesława
Gerčáková Ludmila
Kišš Štefan*

Češť ich pamiatke a úprimnú sústrasť pozostalým...

informovala Mgr. Miriam Šutorová

PRÁCA V POZADÍ

Dňa 11. októbra v skorých ranných hodinách nás opustil náš rodák p. Pavol Sendrej.

Pohrebna svätá omša sa konala 15. októbra v kláštornom Kostole svätého Stanislava v Podolínci. Hlavným celebrantom bol spišský biskup Štefan Sečka spolu s viceprovinciálom redemptoristov Václavom Hypiusom.

S pátrom Pavlom Sendrejom sa prišiel rozlúčiť emeritný arcibiskup Róbert Bezák, desiatky kňazov, rehoľné sestry, rodina, rodáci a mnohí veriaci. Pohrebne obrady sa konali na cintoríne vo Vyšných Ružbachoch, ktoré viedol Václav Hypius a ukončili sa za v sprievode goralskej piesne „Goralu, cy či ñe žal“.

Prinášame vám rozhovor s pátrom Pavlom Sendrejom, uverejnený v roku 2009. Radi ľudí nálepkuje. Aj misionárov. Niektorí sú pre nás hviezdy, iní nevýrazní, ďalších takmer ani nevidno. No z pohľadu Boha nie je dôležité, ako ľudia misionárov hodnotia, ale to, či misionár

plní svoju úlohu verne a svedomito. Ved často sa môže srdc ľudí viac dotknúť vytrvalosť kňaza, ktorý sedí desať hodín v spovednici, ako strhujúca kázeň iného kňaza. Medzi redemptoristov, ktorých na misiách možno menej vidieť, patrí páter Pavol Sendrej. Pôvodom z Vyšných Ružbách, teraz žije v rehoľnej komunite v Podolínci. Veselý človek, ktorý kedysi veľmi rád recitoval Sládkoviča. A zrejme aj pre prežitú utrpenie človek, ktorý si udržiava odstup od vecí tohto sveta.

Páter Pavol, otázka, ktorú dávam všetkým misionárom. Aká bola tvoja cesta k povolaniu misionára? Nebcel si ako kňaz a rehoľník robiť radšej niečo iné?

Čím je človek starší, tým lepšie vidí, že nič v jeho živote nebolo zbytočné a všetko malo a má význam. Moja cesta k Bohu, ale aj k povolaniu sa začala v roku 1980, keď mama „zariadila“, aby som šiel na duchovné cvičenia, na oázu, lebo videla, že v tomto veku so mnou **všeličo „krúti“** (aj keď v hĺbke srdca ma to vždy ťahalo do kostola). Tam som sa stretol s mladými ľuďmi, ktorý tak isto hľadali „niečo hlbšie“ v tomto živote. Vtedy som spoznal aj Miška, ako ho všetci volali (páter Zamkovský). Chodili sme po „výletoch“, pracovali sme v oáze. Páčil sa mi jeho spôsob života. Pamätám si, že som mu raz povedal: „**Chcel by som žiť ako ty!**“ A napokon sa z neho „vyklul“ redemptorista. Prvýkrát som počul toto slovo. No a tak to všetko začalo. 1. januára 1986 som zložil prvé sľuby a začal som tajne študovať ako iní moji spolubratia. Vysvätený som bol až v roku 1994 v Tuchowe v Poľsku v našom redemptoristickom seminári. Pôsobil som dvanásť rokov na Starých Horách, kde som spolu s pátrom Ivanom chodieval na ľudové misie. Potom som bol preložený do Gaboltova, kde sme s pátrom Františkom Romaňákom vytvorili nový misijný tím. Teraz

pôsobím v Podolínci. Po rozhodnutí stať sa redemptoristom som našiel hlboký pokoj, ktorý bol iste „*pretrhávaný*“ rôznymi skúškami, ale to vedomie, že som na správnej ceste, v hĺbke duše ostával. A pravdu povediac, neviem si predstaviť iné miesto v mojom živote.

Misie sú stretnutím s Bohom nielen pre poslucháčov kázni a kajúcnikov, ale aj pre kňazov, ktorí im slúžia. Pri ktorých misijných programoch prežíváš ty osobne najplnšie stretnutie s Bohom?

Myslím, že misie ako také sú požehnaním pre celú farnosť. Každá časť programu má dôležitú úlohu. Ťažko mi povedať, ktorý program je najdôležitejší, veď svedectva ľudí iba potvrdzujú, že Boh naozaj môže aj „*z kameňov urobiť Abrahámových synov*“. Ja osobne najviac

prežívam vysluhovanie sviatosti zmierenia, kde je človek svedkom nesmierneho Božieho milosrdenstva. Štvrtok – deň Eucharistie, piatok – stretnutie s

chorými, ktorí tak konkrétne nesú Ježišov kríž. Sväté omše pre deti a stretnutia s nimi sú veľkou školou života, ale aj zrkadlom tej ktorej rodiny.

Dá sa povedať, že redemptoristi roky robia misie podľa jednej schémy. Nie je čas na inováciu?

Koľko vecí v živote robíme každý deň (umývanie, česanie...)! V živote sú určité skutočnosti, ktoré si človek musí neustále pripomínať (smrť, hriech, Božie milosrdenstvo...). Tak ako sa vyvíja ľudstvo, ako sa menia ľudia, ich štýl života, tak by sme sa mali prispôbovať ich potrebám (internet, DVD...).

Podávať ľuďom moderným spôsobom

„*moderného Boha*“. Aj keď žiadna doba, ľudia či technika nevyriešia problém hriechu ani nepreskúmajú nesmiernu a nepochopiteľnú lásku Boha voči človeku.

Ludia, ktorá tá poznajú, vedia, že si veselý človek. Môžeš opísať nejakú úsmevnú príhodu z misií?

Práca na misiách prináša množstvo rôznych veselých situácií,

ktoré sú potrebné, aby sa napätie, ktoré niekedy vznikne, uvoľnilo. Na jedných misiách sme hovorili o nebi. Že v neustálej modlitbe budeme oslavovať Boha. Nejaký chlapec si pritom zhlboka vzdychol: „*Joj, moje kolená.*“ Boli sme na jedných misiách. Večer po skončení dňa domáci pán farár zvýšil trochu nervóznejšie hlas. Tu zrazu, ani neviem odkiaľ, prišiel malý chlapec – miništrant a obrátiac sa k pánu farárovi vraví: „*Čo? Nervičky, nervičky, pán farár?*“

So súhlasom: Marián Kováčik (Slovo medzi nami, 2009).

Foto: Gabriela Kalafusová

VIANOČNÉ TRHY

Tak ako veľkomestskými centrami sa ženie vôňa a atmosféra Vianoc, ani u nás tomu v tento čas nebolo inak. Po úspešnom prvom ročníku Ružbašských Vianočných trhov sa dobrovoľníci z o.z. Ružbašský prameň rozhodli pokračovať v usporiadaní tohto podujatia. Asi mesiac pred tým, keď pred kinom Mier zavonia vianočný punč a rozložia sa opäť stánky s vianočnou výzdobou, sme dali nápady na papier a dali sa do práce. Prípravy zahŕňali okrem materiálneho zabezpečenia od tej najmenšej vetvičky, aj oslovenie ľudí účinkujúcich nielen priamo v programe, ale hlavne tých, bez ktorých by sme toto podujatie nemohli zorganizovať. Keď už bolo všetko pripravené, tak II. ročník Ružbašských Vianočných trhov sa mohli začať.

Program odštartovali vo veľkom štýle žiaci materskej školy, ktorí vyčarovali veľa úsmevov, žiaci základnej školy nám scénkou pripomenuli zrodenie najkrajšej vianočnej piesne Tichá noc, svätá noc a svojím hereckým a tanečným talentom potešili nejedno oko. Súrodenci Repkovci a kostolný zbor svojimi tónmi ulahodili nejednému uchu a folklórne súbory Vrchovina a Staroľubovňan nám svojím vystúpením pripomenuli to, čo sa odohra-

lo pred dávnymi časmi- narodenie Ježiška. Pre všetkých návštevníkov vianočných trhov boli pred kinom rozmiestnené stánky s ručne vyrábanymi drobnosťami, sladkými koláčmi, vianočný punč, lackovské košíky, vianočné oblátky a rôzne produkty zdravej výživy. V mene organizátora sa chceme touto cestou poďakovať všetkým tým, ktorí akokoľvek prispeli k usporiadaniu tohto podujatia, taktiež tým, ktorí aj počas programu mrzli v stánkoch a v neposlednom rade hlavne VÁM, ktorí ste nás podporili svojou účasťou. Veľké DAKUJEM a o rok sa vidíme znova.

text: Peter Martinek

foto: Ludovít Marfiak

MIKULÁŠ

Dňa 06.12.2016 sa v miestnom kine uskutočnilo podujatie Mikuláš. Obec Vyšné Ružbachy v spolupráci so ZŠ s MŠ Vyšné Ružbachy pripravila program pre deti a rodičov. Všetkých účinkujúcich odmenil Mikuláš priamo na javisku. Po vystúpení obklopený deťmi rozsvietil vianočný stromček pred obecným úradom a spolu s anjelom rozdával sladkú odmenu. Čert deti trochu postrašil a nakoniec všetci sa rozišli domov.

informovala Mgr. Miriam Šutorová

LAMPIÓNOVÝ SPRIEVOD 8. MÁJ 2016

Oslava, radosť, smútok a žiaľ. Deň víťazstva nad fašizmom, ktorý pripadá na deň 8. mája, pripomína udalosti a vzbudzuje u mnohých ľudí rôzne pocity spojené s II. svetovou vojnou. Tá

sa hnala aj našim územím a zanechala za sebou veľa bolesti, rán a žiaľu. Tak ako každý rok si tento deň pripomína nielen Európa, ale aj celý svet a ani u nás to nebolo ináč. Do našich ulíc si prišli zaspomínať skôr narodení občania, ale aj tí najmenší, ktorým vojnové dianie a to, čo sa vlastne stalo v tento pamätný deň, priblížila Andrejka Bajnóciová. Po rozsvietení lampiónov sa sprievod presúval po starej ulici na cintorín, kde sme pietnou spomienkou vzdali česť padlým partizánom. Následne sprievod pripomenul tento deň aj ľuďom na novej ulici a v kúpeľnej oblasti, kde už tradične bolo aj ukončenie podujatia pri jazierku Kráter.

8.máj – Deň víťazstva nad fašizmom Počas 2. sv. vojny sa na území Vyšných Ružbách udialo veľa problémových situácií. My, terajší obyvatelia si nedokážeme predstaviť, ako to všetko fungovalo. Koľko bolo vyronených slz, strachu, biedy a hladných krkov... Zaspávať s pocitom, že nevieme, čo bude zajtra...

Podľa toho, čo som sa z rozprávania dozvedela, skoro v každom dome bolo ubytovaných pár nemeckých vojakov. Na šototke bola zriadená nemocnica. Kým sa ruské vojsko blížilo na naše územie, Nemci odišli. Skupinka Rusov postupne vchádzala do okolitých domácností a rodiny chcela obrať o dobytok, aby mali čo jesť. Jeden z Rusov započul tykanie budíka a myslel si, že je to bomba, tak ju rozstrelil so samopalom. Avšak nakoniec ruské vojsko oslobodilo našu dedinu 25. januára 1945. Tolko z histórie vo Vyšných Ružbachoch. Záverečné boje v okolí Slovenska sa

končili tým, že nemecké velenie podpísalo bezpodmienečnú kapituláciu do rúk všetkých Spojencov, vrátane Zväzu sovietskych socialistických republík krátko pred polnocou 8. mája 1945. Platnosť mala nadobudnúť od jedenástej hodiny stredoeurópskeho času. Avšak na území Ruska v Moskve bolo už 9. mája.

V skutočnosti sa vojna vo svete v máji 1945 ešte neskonzčila. Kruté boje prebiehali na Ďalekom východe a v Tichomorí medzi americkými a japonskými vojskami. Až zhodenie dvoch atómových bômb na Hirošimu a Nagasaki urýchlilo kapituláciu Japonska, ktorú podpísalo 2. septembra 1945.

Andrea Bajnóczyová

KROJOVANÁ ZÁBAVA

V máji tohto roku sa v našej obci uskutočnila historicky prvá krojovaná zábava. Zúčastnili sa na nej nielen občania z Vyšných Ružbách a z okolitých obcí, ale aj kúpeľní hostia. Ako občerstvenie sa ponúkal chlieb so "šmaľcom". Do tanca hrala skvelá skupina PROMO. Zábava trvala do rána bieleho. Veď posúďte sami.

text a foto: Mgr. Marcela Malá

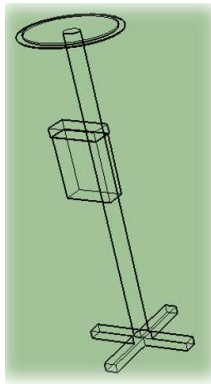

VETERNÝ VRCH 1112 M.N.M.

Z Veterného vrchu je najkrajší kruhový výhľad v širokom okolí, avšak v obklopení známejších vrcholov Vysokých Tatier a Pienin je Veterný vrch

menej známy aj obyvateľom žijúcim v blízkom okolí. Z toho dôvodu sa Ružbašania (Štefan Dlugoš, Martin Martinek, Maroš Fabis) rozhodli „čiasťočne skultúrniť“ samotný vrchol, aby bol zaujímavejší pre nás všetkých. Počas minuloročnej zimy prebiehali niekoľkotýždňové prípravné „návrharsko – rezbárske - zväračské“ práce...

Pred začiatkom letných prázdnin (25.6.2016) bola na vrchol Veterného vrchu osadená nová dominanta - „medvedia“ lavička, ktorej hlavným účelom je poskytnúť oddychové sedenie pre návštevníkov. Do rúk stojaceho medveda bola symbolicky ukotvená žrd' so slovenskou vlajkou, ktorá takmer permanentne veje pod náporom vetra. Pre lepšiu informovanosť návštevníkov, bol na vrchol osadený aj antikorový smerovník, ktorý poukazuje na najznámejšie vrcholy a pohoria, ktoré sú viditeľné. Súčasťou smerovníka je skrinka pre vrcholovú knihu. Vrcholová kniha s popisom má za cieľ aspoň čiastočne poukázať na krásy Veterného vrchu a okolia. Vrcholová kniha obsahuje informácie o Spišskej Magure, Veternom vrchu, zo-

obnovu plánujú značkári KST SL pred letom 2017). Trasu po značených trasách zvládne bez problémov aj rekreačný turista - začiatočník (trvanie cesty tam a späť je cca 4hod, prevýšenie je cca 500m). Najvhodnejšia je návšteva Veterného vrchu počas slnečných dní s dobrou viditeľnosťou (netreba zabudnúť na vhodnú pevnú obuv, keďže terén je miestami strmý / rozmočený...). „Začiatok“ všetkých turistických značených trás, ktoré vedú chotárom Vyšných Ružbách a blízkeho okolia sa nachádza pri kúpalisku Iza-bela. (Na Veterný vrch sa dá dostať aj horským/ krosovým bicyklom, avšak na úplný vrchol momentálne nevedie žiadna značená cyklotrasa...).

brazuje ortofotomapu pre porovnanie okolia teraz a v minulosti, popisuje základné informácie o vrcholoch uvedených na antikorovom smerovníku, zobrazuje turistickú a cyklo mapu, poukazuje na rôzne neznačené zaujímavosti v okolí a samozrejme posky-

tuje priestor pre popis všetkých návštevníkov (voľné stránky slúžia ako kniha návštev...). Do vrcholovej knihy sa zapísalo už niekoľko stoviek návštevníkov, ktorí sa podelili o svoje zážitky súvisiace s cestou na Veterný vrch – drvivá väčšina dojmov je pozitívna.

Z Vyšných Ružbách vedie na Veterný vrch viacero značených a neznačených turistických trás (pozor : červená pásová značka je momentálne v teréne veľmi slabo značená -

Veríme, že aj vďaka tomuto článku sa aj ďalší „nováčikovia“ rozhodnú navštíviť Veterný vrch s najkrajším výhľadom v širokom okolí, ktorý máme my - Ružbašania „priamo pod nosom“.

text a foto: Maroš Fabis

BOHOSLUŽBA S POŽEHNANÍM PRAMEŇA JOZEF S OTVORENÍM 421. LETNEJ, KÚPELNEJ A TURISTICKEJ SEZÓNY VO VYŠNÝCH RUŽBACHOCH.

Nedeľa dopoludnia **26. júna 2016** bola v kúpeľoch Vyšné Ružbachy v znamení otvorenia každoročnej letnej, kúpeľnej a turistickej sezóny. Tohtoročné otvorenie bolo slávnostnejšie, pretože spišský diecézny biskup **Mons. Štefan Sečka** slávil **dakovnú svätú omšu v areáli pod Bielym domom**. Pri slávnostnej liturgii si veriaci zároveň uctili relikvie svä-

tej sestry Faustíny a svätého Jána Pavla II. Po skončení eucharistického slávenia biskup Sečka požehnal prameň Jozef / pri pošte/, ktorý sa nachádza v kúpeľnom areáli. Obrad požehnania prameňa sa vo Vyšných Ružbachoch naposledy konal v roku 1931 za hojnej účasti miestnych obyvateľov, teda pred 85. rokmi, kedy bol požehnaný prameň Izabela. Uskutočnil

sa na podnet vtedajšieho majiteľa hradu Ľubovňa a kúpeľov Vyšné Ružbachy, poľského grófa Jána Kanty Zamoyskeho. Liečivý minerálny prameň Izabela zasobuje celé kúpele, pomenovali ho po manželke grófa Jána, španielskej princeznej Izabely Alfonzy De Borbón.

Popoludní nasledoval hlavný program v amfiteátri pod Bielym domom, ktorý slovom doprevádzala a moderovala hovorkyňa Úradu Prešovského samosprávneho kraja Veronika Fitzeková. Návštevníkom bol predstavený úspešný projekt II. ročníka súťaže a poznávania regiónu Prešovského kraja pod názvom Legendárium II. Prítomných obohatilo hudobné vystúpenie akordeónového orchestra ZUS Lipany. Záver patril seniorom z 13. obcí okresu Stará Ľubovňa. Vystúpili s programom pod názvom: Jednota dôchodcov Slovenska vás baví. Doprovodný program zložiek Policajného zboru SR, vojenských historických vozidiel a VšZP – s názvom: „Deň pre Vaše zdrava“

vie“, predajné stánky, remeselníci a cukrová vata, ochutnávka vín Château Topoľčianky boli k dispozícii návštevníkom počas trvania celej nedelnej akcie. Neodmysliteľnou súčasťou otvorenia sezóny bolo termálne kúpalisko Izabela, ktoré bolo v tento deň pre všetkých zadarmo. Súčasťou otvorenia sezóny bolo sprístupnenie tematickej, fotografickej a expozíčnej výstavy v Grand Hoteli Strand pod názvom: „20. storočie v kúpeľoch a obci Vyšné Ružbachy“, ktorá trvala do konca augusta 2016.

Obec Vyšné Ružbachy a kúpele Vyšné Ružbachy sú skvosty, ktoré tu máme. Oni patria ku kľúčovým miestam regiónu horného Spiša. Práve aktivity a akcie na podporu kultúrnych, duchovných a spoločenských hodnôt sú cieľom, ako prilákať návštevníkov do našej malebnej goralskej obce.

Radoslaw Babjarčík
ZAMOYSKI INSTITUT, N.O

ZO ŽIVOTA ŠKOLY 2. POL ROK 2016

Dôležitou udalosťou posledných mesiacov boli voľby členov do RADY ŠKOLY na funkčné obdobie od 25. 4. 2016 – 24. 4. 2020. Rada školy má plniť funkciu verejnej kontroly, vyjadrovať sa k činnosti škôl a školských zariadení, orgánov miestnej štátnej správy, orgánov obcí a samosprávnych krajov z pohľadu školskej problematiky. Činnosť rady školy, ktorá rozvíja svoje aktivity v súlade s platnými právnymi predpismi, môže byť škole a školskému zriadeniu a aj zriaďovateľovi veľmi prospešná. Jej členovia sú zástupcami pedagogických i nepedagogických zamestnancov, rodičov a zriaďovateľa, preberajú problematiku teda rada školy môže posudzovať z pohľadu všetkých zainteresovaných na výchove a vzdelávaní vo „svojej“ škole alebo obci. Dôležitú úlohu má i pri voľbe riaditeľa školy.

Voľby členov do rady školy mali niekoľko etáp. Svojich zástupcov si volili spomedzi seba pedagogickí i nepedagogickí zamestnanci školy, rodičia materskej i základnej školy a zriaďovateľ školy (Obec Vyšné Ružbachy) delegoval 4 svojich členov. Rada školy pri ZŠ s MŠ Vyšné Ružbachy má 11 členov, ktorých funkčné obdobie je 4 roky:

ZÁSTUPCOVIA PEDAGOGICKÝCH
ZAMESTNANCOV:

Mgr. Pavol Patarák
Dáša Timčáková

ZÁSTUPCA NEPEDAGOGICKÝCH
ZAMESTNANCOV ŠKOLY:

Štefánia Klimentová

ZÁSTUPCOVIA RODIČOV ZA ZŠ:

Ing. Dušana Dudziková
Viera Gerčáková
MUDr. Bobuslav Kendra

ZÁSTUPCA RODIČOV ZA MŠ:

Ing. Mária Budzáková

DELEGOVANÍ ZÁSTUPCOVIA
ZRIAĐOVATEĽA :

Ludovít Fabis
Pavol Gončár
Ján Gončár
Peter Šutor

Dňa 7. 4. 2016 sa konal **zápis do základnej školy na školský rok 2016/2017**. Zápisu sa zúčastnilo 15 detí. Rodičia požiadali o odklad povinnej školskej dochádzky o jeden rok u dvoch detí. Do prvej lavice tak v septembri zasadne 13 prvákov.

Aktivity žiakov základnej i materskej školy boli opäť veľmi rôznorodé. Pedagógovia pripravili pre žiakov **matematické popoludnie**, **Svetový deň meteorológie**, kde žiaci 7. ročníka svojimi prednáškami naučili niečo nové svojich mladších spolužiakov, **Svetový deň vody**, kedy prišli žiaci i učitelia do školy oblečení v modrom. Žiaci 2. ročníka i školského klubu absolvovali **Cestu za ľudovými remeslami** do susednej obce Lacková. Mohli si tam vyskúšať, ako sa pletú košíky.

Aprílová **beseda s lekárom o zdravom životnom štýle** bola pre deti veľkým obohatením. MUDr. Bohuslav Kendra trpezlivo odpovedal na nespočetné otázky detí.

Pri príležitosti **Dňa Zeme** pomohli dňa 8. apríla 2016 žiaci našej školy pri jarnom upratovaní kúpeľov. Vyzbierali odpadky, vyhrabali trávniky

od lístia, vyzametalí chodníky. Práce bolo dosť pre každého. Vo zvelaďovaní prírody pokračovali upratovaním okolia materskej školy a základnej školy a v areáli sochárskeho sympózia. Svojou troškou tak prispeli ku krajšiemu a čistejšiemu životnému prostrediu.

Pri príležitosti **Dňa matiek** naši žiaci potešili svoje mamičky i staré mamy kultúrnym programom v budove kina vo Vyšných Ružbachoch. Zodpovedne a s láskou sa niekoľko týždňov pripravovali, aby mamičkám prejavili svoju vďaku. Pod vedením učiteliek si pripravili rôzne básničky, pesničky a tance. Niektorí žiaci preukázali herecké schopnosti a program obohatili aj vtipnými scénkami. Veríme, že sme všetkým mamičkám, ale aj ostatným divákovi spríjemnili nedeľné popoludnie.

Dňa 26.05.2016 sa žiaci 5. A, 6. A a 7. A zúčastnili **exkurzie do Botanickkej záhrady v Košiciach**. Okrem

rastlín z rôznych krajín sveta, mali možnosť obdivovať aj motýle z exotických oblastí.

Nádherný, slnečný, zaujímavý, plný zážitkov a podobné prívlastky by sme mohli prisúdiť **výletu do Bratislavy**, ktorý absolvovali žiaci 7., 8. a 9. ročníka. Skoro päťhodinovú cestu vlakom sme si krátili rôznymi hrami, takže ubehla rýchlo. Slnečné počasie v hlavnom meste potvrdilo naše očakávania a po zhodení ťažoby, v podobe batožín, sme nelenili a hor sa obzerať krásy nášho veľkomesta. Okrem Slavína, hradu, parlamentu, mosta SNP, Slovenského národného múzea, Slovenskej televízie, Starého mesta sme sobotné dopoludnie strávili aj na Devíne. Štúrovci boli určite nadšení, že horliví žiaci prišli na miesto ich významného stretnutia. Nebyť problémov s našou „skvelou železničnou

dopravou“, ktorá sa postarala skoro o hodinové meškanie, výlet bol úžasný a budeme naň ešte dlho spomínať. Ďakujeme starostlivým rodičom za ich spoluprácu pri odvoze detí.

Mgr. Mária Šlachtovská a Mgr. Mariana Dudžíková.

1. júna bola už od rána v našej MŠ určitá nedečkavosť a napätie. Čakalo nás veľké prekvapenie – športový deň plný prekvapení, radosti, nadšenia, smiechu, súťaženia a dobrej nálady. Hry, súťaže, spev v prírode. Tanec a

gulášová párty na školskom dvore. Odmena – medaily, diplom a veľký balíček sladkostí.

Na pozvanie riaditeľky z **družobnej školy vo Wierchomli-Wielkiej** p. Márie Marmuszewskiej sa dňa 07. 06. 2016 devätnásť detí z našej školy zúčastnilo športovo-zábavného dňa detí. Poľskí priatelia nám pripravili

zaujímavý deň. Po príchode všetkých upútalo nové detské ihrisko s lietadlom, šmykačkou a kolotočom. Po oboznámení sa s prostredím začali športové súťaže. Súťažili žiaci troch škôl: Wierchomle-Wielkiej, Kosarzysk a Vyšných Ružbách. Aj napriek množstvu zúčastnených detí najlepšie ocenenie v podobe víťazstva vo svojej kategórii získala Sabina Fabisová z 3. A triedy. Nebolo to však jediné ocenenie. V každej kategórii získali umiestnenie i naši žiaci. Po módnej prehliadke vlastných modelov žiačok z Wierchomle rozdala pani riaditeľka pekné ceny a sladké odmeny. Deti sa vrátili domov s úsmeyom na tvári a novými zážitkami. *Dakujeme!*

ÚSPECH NA OKRESNEJ SÚŤAŽI

Po dôslednej príprave pod vedením pani učiteľky **Mgr. Mariany Dudžikovej** sa žiačky našej školy: **Silvia Šlachtovská, Mária Vavrinciková, Mária Šutorová, Laura Šutorová a Klára Gončárová** zúčastnili územnej súťaže SČK - DMZ v Starej Ľubovni. Aj keď to nebolo jednoduché, domov sa vrátili s najvyšším ocenením. *Gratulujeme!*
V materskej škole sme zaevidovali

14 žiadostí rodičov o zápis dieťaťa do MŠ v budúcom školskom roku. Prijali sme 13 detí. Do materskej školy sa prijímajú iba deti staršie ako 3 roky. V školskom roku 2016/2017 tak bude MŠ navštevovať 40 detí.

Dňa 16.6.2016 sa žiaci 6. a 7. ročníka zúčastnili **exkurzie do Astronomického ústavu** v Starej Lesnej. Cestu do Starého Smokovca absolvovali vláčikmi a zvyšok trasy prešli osviežujúcou tatranskou prírodou. V astronomickom ústave ich čakali multimediálne ukážky na astronomické témy a odborný výklad. Žiaci sa taktiež prešli po astronomickom náučnom chodníku, ktorý obsahuje 13 panelov s najdôležitejšími informáciami nielen o prístrojovej technike astronomického ústavu, ale aj o vesmírnych telesách – Mesiacom počnúc a pohľadom na vesmír v čase 300 tisíc roku po Veľkom výbuchu končiac.

Koniec školského roka je v každej škole tak trochu hektický. Je to čas na zhodnotenie výsledkov práce žiakov i učiteľov za celý školský rok. Deti z prípravky materskej školy i deviataci sa dôstojne rozlúčili so spolužiakmi. Čaká ich nová etapa života. Tak im držíme palce.

spracovala : Anna Krutková

ZO ŽIVOTA ŠKOLY ZAČIATOK ROKA 2016/2017

V školskom roku 2016/2017 má základná škola **131 žiakov**, z toho 4 žiaci absolvujú povinnú školskú dochádzku v zahraničí. V materskej škole je **35 detí**. Na konci letných prázdnin okresná hygienička znížila kapacitu škôlky o 5 detí, čo spôsobilo neprijemnosti vedeniu obce, školy i rodičom. V kalendárnom roku 2017 sa obec bude uchádzať o dotáciu na výstavbu novej materskej školy, čím by sa situácia mala vyriešiť.

Nádherný, slnečný deň 14.9.2016 strávili žiaci vo Vysokých Tatrách, konkrétne pri Zelenom plese, kde ich čakala odmena akú môžeme dostať len od našich veľhôr. Smaragdovozelené pleso pod vrcholom štiehleho Jahňacieho štítu poskytlo pohľad, na ktorý sa len tak ne-

zabúda. Po krátkej relaxačnej prestávke pokračovali k Bielemu plesu a vrátili sa na začiatok túry. Zúčastnili sa jej žiaci 8. a 9.ročníka pod dozorom p.učiteľiek Mgr. Šlachtovskej, Dudžíkovej a p. učí-

teľa Mgr. Konrádyho. Päťhodinová turistická prechádzka začala nový školský rok a žiaci sa už tešia na ďalšie zážitky nielen zo školy, ale aj z výletov.

Ďakujeme starostlivým rodičom za ich spoluprácu pri odvoze detí.

Videa a fotografie z exkurzie z Vysokých Tatier aj na : <https://sk-sk.facebook.com/Volleyworld-and-other-sports-672543349423920/>

Dňa 20. 9. 2016 sa žiaci 5., 6. a 7. ročníka zúčastnili *exkurzie vo Vysokých Tatrách*. Ráno za pekného počasia vyrazili pešo do Nižných Ružbách, odkiaľ sa vlakom presunuli do Popradu a následne do Starého Smokovca. Počasie im prialo aj cestou na *Hrebienok*, pričom obdivovali krásu Tatier. Žiaci zvládli túru výborne a domov sa vrátili nielen so suvenírmi, ale aj s kopou pekných a veselých spomienok. Počas výletu boli žiaci pod dozorom p. učiteľiek Mgr. Krafčíkovej a Mgr. Bohinskej.

Tradičná *imatrikulácia prvákov* sa uskutočnila 11. 10. 2016. 14 prvákov

zvládlo perfektne všetky úlohy, ktoré im pripravili žiaci 9. ročníka. Pani riaditeľka ich tak pasovala za ozajstných školákov. Na pamiatku dostali všetci pamätný list.

V týždni od 17. – 21.10. 2016 boli naše dni v škole pestré, bohaté, voňavé a najmä zdravé. V rámci **Týždňa zdravej výživy** (pri príležitosti Dňa zdravej výživy 16.10.) si žiaci spolu so svojimi triednymi učiteľkami pripravili pestré, chutné a zdravé šaláty z ovocia a zeleniny plné vitamínov. Šaláty lákali farebnosťou a netradičnými kombináciami chutí. Pôsobili nielen na chuťové poháriky, ale lahodili aj oku. Ochutnali všetci, aj tí, ktorí zeleninu „nemusia“. V piatok konzumovali na desiatu celozrnné pečivo s vynikajúcimi a zdravými nátierkami a zeleninovou oblohou, zdravé koláčiky z ovsených vločiek a ovocie. Teší nás, že deti pre svoje zdravie urobili niečo viac. Veríme, že návyky, ktoré im vštepujeme, sa stanú súčasťou ich života.

Vstup dieťaťa do školy je pre dieťa obrovskou **zmenou**, ktorú očakáva s nápäťm a zväčša aj s radosťou. Pre dieťa je to prechod z obdobia „hier“ do obdobia „povinností“. Musí sa vyrovnáť s tým, že hry postupne vystriedajú školské povinnosti. Keďže schopnosť dieťaťa sústrediť sa je obmedzená, musíme v ňom hravými aktivitami budovať vzťah ku každodenným povinnostiam. Aktivity so zameraním na zdokonaľovanie a upevňovanie vzťahu k čítaniu **Čítajte si spolu** zažili žiaci 2. ročníka pod vedením p. uč. **Mgr. Romanovej**. V popoludňajších hodinách sa venovali hlasnému čítaniu rozprávok. Žiaci počúvali dej rozprávky, rozprávali o hlavných hrdinoch a ich dobrodružstvách. Spolu si vymýšľali mená pre rozprávkové postavičky, ktoré následne skladali z písmen. Potom si ukazovali v atlase Slovenska a Sveta, kam mohli dobrí hrdinovia utiecť pred tými zlými. Za dotáciu na tieto aktivity ďakujeme našej Obci.

Rozprávkový večer v školskej knižnici absolvovali deti zo ŠKD a prvého ročníka s pani vychovávateľkou Mgr. Silviou Grechovou a pani učiteľkou Mgr. Blankou Guľašiovou. Prečítali si krásnu ľudovú rozprávku a prostredníctvom aktivít hľadali cestu k ukrytému pokladu. Museli dopísať príbeh, nájsť ukryté časti rozprávok v knihách, spojiť postavy z rozprávok, nakresliť záškodnícku mapu, vytvoriť rozprávkové rodiny a nakoniec zložiť nebezpečný les. Po týchto všetkých nástrahách sa dostali k vytúženému

mu pokladu. Všetko úspešne zvládli a o 19:00 s peknými zážitkami odchádzali na prázdniny.

Jesenné dni sú v materskej škole príležitosťou na prechádzky v prírode. To využili i deti v materskej škole. Nezabudli pritom ani na zvieratká v zime. Nazbierali gaštany, ktoré poľovníci odniesli do lesa. Tí im za to pomohli zabezpečiť vianočný stromček.

Ani okolie škôlky nenechali bez povšimnutia. V jeseni treba pohrabať listie, s čím deti vždy rady pomôžu.

Púšťanie vlastnoručne vyrobených šarkanov patrí tiež medzi obľúbené aktivity. Okrem šarkanov deti vyrábali figúrky z gaštanov a listia a pomohli vyzdobiť priestory materskej školy.

V sychravých jesenných dňoch sa deti najradšej tvorivo hrajú. S farbičkami, lepidlom, či stavebnicami. Ešte radšej majú čítanie príbehov o ich obľúbených hrdinoch.

V rámci týždňa boja proti drogám sa konal dňa 18. 11. 2016 v základnej škole protidrogový deň. Pozvali sme aj deti z družobnej školy z Wierchomle Wielkiej z Poľskej republiky. Žiaci spoločne pracovali pri okrúhlych stoloch v tvorivých dielnach.

Aktivity zavŕšili tradičnou burzou, kde predávali rôzne predmety, vlastné výrobky a sladkosti. Na záver si najstaršie žiačky zahrali volejbalový zápas proti

minuloročným absolventkám školy. Bol to zas jeden vydarený deň.

Upršaný jesenný deň 10.11.206 prežili žiaci umelecky a zároveň vedecky. **Košické divadlo** nám ponúklo dávku napätia a dobrodružstva v podobe divadelného predstavenia, detektívky **Maškaráda**. Umelecký dojem umocnila budova divadla, ktorá dýcha históriou. No to nestačilo a deň zavŕšili návštevou **Steel Parku**, kde si vyskúšali rôzne fyzikálne javy. Počasie im síce veľmi neprialo, ale náladu to nepokazilo, pretože tento deň všetci prežili inak ako bežné školské dni. Exkurzie sa zúčast-

nili žiaci ôsmeho a deviateho ročníka a sprevádzali ich p. učiteľky *Mgr. Šlachtovská a Mgr. Dudžíková*. Zároveň ďakujeme ochotným rodičom, ktorí zabezpečili prepravu osobnými autami.

Veda a technika je neoddeliteľnou súčasťou života každého človeka. Na našej škole sme si tento fakt špeciálne pripomenuli v pondelok, 28.11.2016, kedy sa konal už 5. ročník vedecko-technického podujatia Týždeň vedy a techniky. Cieľom tejto akcie je zlepšiť vnímanie vedy a techniky v povedomí žiakov našej školy, popularizovať a prezentovať ich. Žiaci 2. stupňa zorganizovali popoludnie zamerané na aplikovanie fyziky a chémie do zaujímavých pokusov. Pod dozorom vyučujúcich prakticky predvážali svojim spolužiakom pokusy z chémie a demonštrovali niektoré fyzikálne javy, ktoré sú

princípom činnosti rôznych zariadení. Zaujímavé popoludnie obohatené o nové poznatky získané vlastnou aktivitou im ukázali využitie chémie a fyziky v reálnom živote.

Ďakujeme Obci Vyšné Ružbachy za finančný príspevok, vďaka ktorému sme mohli aktivity zrealizovať.

Mikuláš prišiel do materskej školy o deň skôr. Za jeden deň nestíha navštíviť všetky deti. Tie naše ho v škôlke čakali už od rána. Vyobliekané a zvedavé. S rozžiarenými očkami a s trochou strachu čakali, kedy príde. Dočkali sa. Pod rozsvieteným stromčekom ležali úplne nové hračky, z ktorých deti nevedeli spustiť oči. To ale nebolo všetko. Po krásnom kultúrnom programe plnom básničiek a pesničiek im Mikuláš im odovzdal veľké balíčky, v ktorých si každé dieťa našlo to svoje. Rozbaľovanie nových hračiek bola veru zábava až do obeda. Stretnutie s Mikulášom ukončila diskotéka.

Ak láska topí ľad, čo pani Zima vyčarila, ak dá človek viac, ako v sebe skrýva, ak vládne všade ticho a počuť len praskať mráz, padajúce vločky a v detských očiach je vidieť jas, tak prišla doba, keď každý pre každého má pár prívetivých viet, pre ten zázrak Vianoc... a nad čaro Vianoc nič krajšieho niet!

Býva tak málo tých dní zázračných, keď v duši vládne mier a z detských očí čistých, priezračných, radosť si každý ber. Stromček už svieti a zvonček zvoní, každý z nás veľkých sa v dieťa zmení, je v nás čas Vianoc, už Vianoce prichádzajú...

Viac na www.zsvysneruzbachysl.edupage.org

spracovala : Anna Krutková

SKAUTING- ŠKOLA ŽIVOTA EQUILIBRIUM- LÍDESKÁ RANGERSKÁ ŠKOLA

Skauting nie je len o chodení do lesa, stavaní prístreškov či brúsení nožov. Je to predovšetkým výchovná a vzdelávacia organizácia, ktorá nás učí rásť po každej stránke- telesnej, citovej, intelektuálnej, sociálnej, duchovnej či raste charakteru. Vzdelávanie prebieha prostredníctvom niekoľkých škôl či kurzov. Túžba napredovať a rásť sa skrývala aj v našich skautkách Poky (Kristína Merčáková) a Akele (Kristína Gerčáková), ktoré sa vydali na cestu lídra, viac sa dočítate v ich príbehu...

Celé naše dobrodružstvo začalo, keď sme si pozreli video z Equilibrium 2015. Sršalo z neho dobrodružstvo, zábava a lákalo nás najmä získaním nových informácií, vedomostí a zážitkov. Zo začiatku sme mali pochybnosti, ale aj vďaka podpore našej skvelej vodkyne Anikon sme sa rozhodli poslať prihlášku, ktorej súčasťou bolo natočenie videa.

Equilibrium je skautská líderská rangerská škola, ktorej úlohou je učiť nás pracovať nie len na družinovej, ale najmä na oddielovej úrovni. Prvý víkend sa niesol v duchu múdrosti a prežili sme ho na Kláštorisku v Slovenskom raji. Už počas cesty sme mali tú česť spoznať skautských bratov a sestry s ktorými sme mali toto na-

sledujúce veľké dobrodružstvo prežiť. Mnoho prednášok nám otvorilo obzory v niekoľkých oblastiach, učii sme sa spoznávať a uvedomovať si tiež našu vlastnú jedinečnú múdrosť.

Ako druhý nasledoval víkend v znamení krásy a Troch gaštanových koní. Ten sme strávili v nádhernom prostredí skanzenu v Zuberici. Učili sme sa hľadať krásu a v našich srdciach. Pomaly, ale isto sme cítili, ako nás Equilibrium mení. Mení k lepšiemu a pravému ja.

Tretia časť sa niesla v znamení sily. Stretli sme sa na stanici v Spišskej Novej Vsi s rucksakmi, do ktorých sa nám muselo vojsť všetko na prežitie počas nasledujúceho týždňa.

Celý tento týždeň sme kráčali a našim cieľom bola Kráľova hoľa. Neodradila nás prasknutá pracka na rucksaku a ani množstvo plúzgierov od nových topánok. Mnohí sme si siahli až na dno svojich síl, no energiu nám dodávalo

množstvo musli tyčiniiek a vzájomné povzbudzovanie. Pociť, keď sme konečne vyšli na Kráľovu hoľu bol nazabudnutelný a všetkých nás natrvalo poznačil. So zapadajúcimi lúčmi Slnka sme pociťovali, že pomaličky sa naše dobrodružstvo blíži k cieľu. Posledný víkend už bol skúškový,

no napriek tomu bol v znamení lásky. Za predchádzajúce vikendy sme sa z nás stala rodina a každému bolo ľúto, keď si predstavil, že celé naše spoločné dobrodružstvo sa už končí. Skúšky boli náročné, no napriek tomu sme ich všetci úspešne zvládli. Keď sme sa lúčili, bolo preliatych mnoho slz, no dnes vieme, že Líderská Ranger-ská škola Equilibrium z nás spravila lepších a najmä múdrejších ľudí a to čo sme spolu zažili a prežili zostane v našich srdciach navždy.

Kristína Gerčáková (Akela)
Kristína Merčáková (Pocahontas)

HISTÓRIA STRATENÁ V ČASE 2. ČASŤ

POESKÝ ZÁLOH

V dejinách severného Spiša aj našej obce považujeme za podstatný práve rok 1412, kedy kráľ uhorský Zigmund Luxemburský dal vlastnému švagrovi, poľskému kráľovi Vladislavovi II. Ja-gelovskému do zálohu trinásť spišských miest a tri dominiá – Lubovňa, Hniezdne a

Podolíneec (vrátane územia Vyšných Ružbách) ako znak garancie za poskytnutie finančnej pôžičky, teda 37 000 kóp pražských grošov, ktoré boli vyplatené na hrade Nedeca.

Pôžička mala byť určená na financovanie vojny proti Benátkam. Keďže záloh prebehol bez odsúhlasenia uhorskými stavmi, bol považovaný za nezákonný. Zo štátoprávneho a cirkevného aspektu boli zálohované mestá stále časťou Uhorska, ale poľská strana si nárokovala na svetskú správu miest, a to napríklad poberaním dôchodkov. Správcovia na hrade v Lubovni organizovali hospo-

dárenie obcí a delili ich do dvoch správnych celkov na základe ich príslušnosti k hradom, podľa poľskej terminológie sa označovali ako kľúče. Podolínsky kľúč tvorili Vyšné a Nižné Ružbачy, Lac-ková a Forbasy.

Na základe cirkevného hľadiska sa Spiš delil na bratstvá a do Lubovnianskeho bratstva spadali aj Ružbачy. Zrejme ako prvá na Spiši sa už v máji roku 1609 stala farnosť Nižných Ružbách, spolu s Vyšnými Ružbачami, katolíckou. Podstatný vplyv na vzdelanosť malo vytvorenie piaristického kolégia v Podolínci v roku 1642.

Zápis ničná kniha s názvom Protokoll poskytuje informácie o hľadom činnosti v obci z rokov 1695 – 1832. Protokol viedol notár, ktorý mal na starosti aj cirkevné úlohy (čítal evanjelium vo sviatky) alebo učenie. Zápisy tvorili napríklad zmluvy občanov, predpisy, testamenty alebo meno-slov richtárov a boli písané v poľskom jazyku, čiastočne ovplyvnené miestnym

nárečím.

Samotný záloh trval až do roku 1772, kedy zasiahla rakúska cisárovná, česká a uhorská kráľovná.

Obdobie 360 rokov bolo poznamenané množstvom konfliktov, na druhej strane však zálohované mestá zakúsili hospodársky rozmach. Poľský kráľ rozšíril výhody zálohovaným mestám, a preto obyvatelia ťažili z faktu, že boli občanmi Poľska aj Uhorska.

Zlatým vekom rozkvetu obce bolo obdobie od roku 1591, kedy sa stal dedičným starostom záloho-vých miest poľský gróf Šebastián Lubomirský, ktorý sa významne zaslúžil o zrod a prosperovanie ružbaňských kúpeľov.

Samuel Bredecky vydal v roku 1807 knihu pod názvom Nové príspevky k topografii a štatistike Uhorského kráľovstva od Kežmarského rodáka Christiana Genersicha. Táto kniha pojednáva o Vyšných Ružbachoch a prirovnáva ich k prírodnému zázraku.

NAŠE ZÁZRAČNÉ PRAMENE

V roku 1549 nachádzame prvý písomný zápis o prameňoch v diele Výpočet obdivuhodných prameňov Uhorska od Juraja Vernhera, hradného kapitána šarišského hradu, ktorého opis sa začína takto: „Pri dedine, ktorá má svoje pomenovanie podľa šumenia potoka Rauschenbach (šumiaci potok)...“

V 16. storočí, bolo na Spiši kúpeľníctvo celkom neznáme, a preto trvalo ešte veľa času pokým v Ružbachoch vybudovali prvú kúpeľnú stavbu s bazénom, kuchyňou, jedálňou a spoločenskou miestnosťou. Obyvatelia obce sa v tom čase zameriavali na roľníctvo, plátenníctvo, prácu v travertínovom lome. Až v roku 1646 v obci vybudovali papiereň.

PRÍCHOD LUBOMIRSKÝCH

Na začiatku 90. rokov 16. storočia zakú-

pil spišské starostovstvo spolu s Lubovnianskym hradom a panstvom za 24 000 zlatých

Šebastián Lubomirský.

Bol to bohatý správca baní a majiteľ viacerých rozsiahlych majetkov. Dokonca získal od Rudolfa II. titul grófa Svätej ríše rímskej vo Višnici a Jaroslavi. Považujeme ho za zakladateľa vplyvného grófskeho rodu. Zrejme v roku 1593 prebral Lubovniansky hrad. Od roku 1596 sa často prezentoval s titulom Castellanus, neskoršie Capitaneus Scepusiensis (spišský kapitán). Päť generácií Lubomirských sa postupom času striedalo v držbe spišského starostovstva spolu s hradom. Lubomirskí za zaslúžili o vhodnosť správy a práva spišských miest, tiež o ich prosperitu.

Začali tiež budovať naše kúpele a preto už v polovici 17. storočia sa Vyšné Ružbachy považovali za letovisko poľskej a uhorskej šľachty. Stretávali sa u nás hodnostári a magnáti, ktorí tu prichádzali relaxovať a báviť sa.

Druhý spišský starosta **Stanislav Lubomirský**, bol rozumný hospodár a prispel k veľmi dobrému menu kúpeľov. Dokázal presvedčiť významného profesora lekárskej fakulty Krakovskej univerzity Jána Innocenta Petrycyho, aby písal úvahu,

ktorou by z vedeckého aspektu potvrdil, v tom čase už veľmi známe hodnoty zloženia minerálnych vôd vo Vyšných Ružbachoch aj s detailným vysvetlením účinkov, metód použitia a dávkovaním. Nazývala sa „**O wodach v Druzbach**

a *Leckowej (O wodách v Ružbachoch a Lackovej)*. Obsahovala 43 strán a bola vydaná v Krakove v poľskom a latinskom jazyku v roku 1635. Petrycy ju spracoval na báze niekoľkoročného vlastného pozorovania, v rámci ktorého sa zameril na liečebné účinky minerálnych vôd v Ružbachoch a v Lackovej. Autor venoval dielo Stanislavovi Lubomirskému.

Petrycy dávalo výstavbu kúpeľov podľa kúpeľného zariadenia, a to konkrétne kotlov na obrev minerálnej vody na rok 1595.

Dielo považujeme za prvú spoľahlivú monografiu v lekárskej literatúre o liečebných účinkoch minerálnych vôd v týchto obciach. Na začiatku 19. storočia, Dr. František Benedikt Bulikowski vo svojej práci *De aquis naturalibus medicatis provinciarum antiquae Poloniae harunque therapeutico usu* vyjadril poklonu dielu Petrycyho. **Jeden exemplár Petrycyho práce je zachovaný v krakovskej uni-versitnej knižnici.**

Počas starostovania Stanislava Lubomirského boli vo Vyšných Ružbachoch v činnosti dva pramene: hlavný, bol pomenovaný ako prameň Lubomirského a druhý nazývaný Fons canctus, alebo Silves-tris. Delila ich roklna označovaná ako dolina Petrycyho. Petrycy sa nesprávne domnieval, že z týchto prameňov vychádzal na povrch kysličník uhličitý v množstve a s intenzitou takých rozmerov, že tento fakt spôsobuje úhyn vtáctva a rastlínstva v okolí. Neskôr sa zistilo, že ide o zlúčeniny síry. Aj v 18. storočí boli kúpele hojne navštevované. V roku 1720 to zmienil aj kežmarský J. Bohuš v kronike: „...Rusbach, nemec-ky OberRauschenbach, slovensky Wisy Rusbahy, dedina známa svojimi liečivými kúpeľmi. Tento liečivý prameň je veľký a bohatý, preto vlažná voda tryskajúca šume-ním je vyhľadávaná na liečenie

rôznych chorôb. Láka mnohé panstvo významného mena práve tak popredných poľských ako i uhorských rodín k návšteve...“

Väčšiu slávu získali naše kúpele, keď gróf Stanislav za víťazstvo nad Turkami v roku 1647 prijal od cisára Ferdinanda III. titul ríšskeho kniežata.

Smrťou Teodora Konštantína Lubomirského v roku 1744 pripadli Vyšné Ružbachy ako časť spis-ského starostovstva **Márii Jozefe**, manželke poľského kráľa Augusta III. a dcére cisára Jozefa I. Kráľovná nariadila dvom dôverníkom, aby stav kúpeľov v Ružbachoch vyšetrili. Jej smrťou dostal v roku 1757 spišské starostovstvo, spolu s Vyšnými Ružbachami, gróf Henrik von Brühl, neskôr jeho

syn Karol, potom starší kráľov brat Kazimír Poňatovský, až do ukončenia zálohu v roku 1772. Kúpele boli v tom čase veľmi zanedbané. Následne sa kúpele dostali pod správu budínskej krá-

ľovskej komory, tá sa však o ne nestarala, takže začali ešte viac upadať. Nakoniec ich komora dala na predaj. Ponuka bola oznámená v novinách *Pressburg Zeitung* 30. novembra 1819. Dielo Alberta von Sydowa z roku 1830 *Bemerkungen auf einer Reise in Krakau* uz Vieliczka nach den Zentral Kar-pathen, svedčí o zlome stavu našich kúpeľov.

Pokračovanie v ďalšej časti...

(spracovala: Mgr. Lucia Dudžíková)

ŽIVOTNÉ OSUDY SESTIER ZAMOYSKICH

Milí spoluobčania,

tak ako som vám naposledy slúbila, chcela by som vám v dnešnom vydaní Žrodelka priblížiť ťažké roky života sestier Zamoyských v našej krásnej dedinke. V posledných dvoch článkoch ste sa mohli dočítať o životných osudoch týchto grófiiek pred ich príchodom na Slovensko. Tentokrát sa dozviete viac o ich nútenom pobyte v našom regióne.

To, že sestry Zamoyské prišli po druhej svetovej vojne do Vyšných Ružbách, nebola náhoda. Pripomeniem vám, že obidve sestry stratili počas vojnového konfliktu svojich manželov, a tým aj manželstvom spoločne nadobudnuté majetky v Poľsku. Jediný majetok, ktorý im ostal, boli vily v našich kúpeľoch. Prezieravo im ich odkázal otec vo svojom závete. Taktiež z neho vyplývalo, že ich brat Ján Zamoyski je im povinný splácať doživotnú rentu ako vyrovnanie zo zdedeného panstva v Lu-

bovni a vo Vyšných Ružbachoch. Preto im ostávali naše kúpele ako jedine riešenie, kam sa uchýliť. Bol tam ešte jeden dôvod. Tereza Jezierska ani po skončení vojny nevedela, čo sa stalo s jej uväzneným manželom

a chcela mu byť nablízku pri jeho eventuálnom návrate. Stále dúfala, že je nažive. Žiaľ, nikdy sa nedozvedela, čo sa s ním stalo. Až po jej smrti vyšlo najavo, že Juraj Jezierski zomrel hneď po uväznení vo svojej cele.

Sestry Zamoyské prišli do Ružbách koncom roku 1945. Ubytovali sa v hoteli v kúpeľoch a neskôr sa presťahovali do Róziinho domčeka - dnešná vrchná časť Švajčiarskych domčekov. Našli sa listy, v ktorých opisujú toto obdobie svojho života. Opisujú v nich ťažkú situáciu v kúpeľoch. Zmeny boli na dennom poriadku a museli sa prispôsobovať. Hneď od začiatku mali o ubytovanie a stravu postarané. Patričné si to užívali a oddychovali si. Boli

šťastné, že sú konečne ďaleko od bojov a že už im nehrozí žiadne nebezpečenstvo.

Ich dni boli rozdelené nasledovne - ich prioritou boli modlitby a bohoslužby. Pešo chodili aj na omše do Lackovej, do Hniezdneho a do Nižných Ružbách. Pre zaujímavosť spomeniem, že v našom kostole mali rezervovanú prvú lavicu, ktorá ako jediná v našom chráme mala kované dvierka. Bola na pravej strane a ešte dlho po ich smrti si z rešpektu do nej nikto nesadol a nebola to záležitosť uzavretých die-

rok. Zvyšok dňa strávili čítaním, plávaním, prechádzkami a oddychom. Pravidelne boli pozývané na rôzne rodinné oslavy a svadby. Dokonca jedna svadba sa im vryla zvlášť do pamäti. V ten deň sa v Ružbachoch posvätili

tri manželstvá. Na svadobnej hostine, ktorá bola veľká, boli grófy čestnými hosťami. Večer sa medzi podguráženými bratmi strhla veľká bitka. Rodina sa ich snažila od seba dostať. Keď sa im to nepodarilo, napadlo niekoho duchapritomného ísť do maštale a vpustiť do sály býka. Ten sa tak rozdivel, že bitka ustala hneď, ale býka nevedeli ešte dlhú dobu spacifickovať. Viete si to v dnešnej dobe predstaviť?

Keď už opisujem zábavy, stojí za spomenku to, čo na nich nesmelo chýbať. A to je pálenka. Sestry Zamoyské opisujú, že hneď po vojne bol na dedine pokoj, lebo nebolo žiadnej pálenky. Ale po čase, keď sa vrátili chlapi z frontov, doniesli si so sebou z Ruska naučenú receptúru na rýchlu

domácu pálenku-samohonku. Jej výroba sa rozšírila rýchlosťou blesku a preto nie nadarmo sa na oslavách spievalo: "... a v Ružbachoch v každom domku, pálja ľudže samohonku..." Samohonka alebo iným menom aj lavórovica bola vyrábaná z vody, droždia, žita a cukru a jej výroba bola samozrejme zakázaná. Na tento bolehlav si staršia generácia určite dobre pamätá.

Sestry Zamoyské spomínajú v listoch inú veľkú udalosť - príchod amerického veľvyslanca do kúpeľov. Bola to veľkolepá oslava, akú si vieme predstaviť len v Bielom dome. Grófkya na ňu nemali povolený vstup, ale počas odchodu veľvyslanca s manželkou sa im podarilo k nim priblížiť. Porozprávali im o svojom osude a prominentný pár ich nakoniec obdaroval rôznymi darmi. Ako tuhé fajčiarky najviac oceňili balíček amerických cigariet.

Ale vráťme sa k ich osudu. Prvé dva roky spokojného života v našich kúpeľoch sa pomaly menili na nútený pobyt. Hneď po skončení vojny si sestry požiadali o vystavenie cestovných pasov. Chceli vycestovať za rodinou hlavne za sestrou do Francúzska. Ich odchod im ale úrady nikdy nepovolili.

Z roka na rok sa ich pobyt v Ružbachoch zhoršoval. Najprv im zamietli právo na bezplatnú stravu. Neskôr po znárodnení rodinného majetku boli vyhodené z vlastného domova a museli sa presťahovať do dediny. Pán Šoltýs im nezištne poskytol izbu v bývalej miestnej krčme. Mohli si zobrať so sebou len to najosobnejšie. Vybrali si zopár osobných vecí a niekoľko kníh, s ktorými sa nevedeli rozlúčiť. Nevie sa, kde skončili po ich smrti, len jeden pamätník spomína, ako si z vytrhnutých strán skladali lietadielka, ktoré vraj veľmi dobre lietali ...

Ich izba, ktorá bola predtým hlavnou sálou krčmy, bola veľká, ale bez akéhokoľvek

pohodlia a v zime bola veľmi zle vykurovaná. Mali len dve posteľe a stolík na písanie. Knihy si poukladali len tak na zem. So stravou bol väčší problém. Peniaze si museli privyrobiť v miestnom obchode. Od skorého rána premiestňovali krabice a ukladali tovar. To im nestačilo a rapidne schudli. Miestni ľudia sa nad nimi zľutovali a hoci sami trpeli nedostatkom, stále im niekto niečo tajne doniesol. Neboli to ľahké časy. Šľachta, teda grófkya, boli považované za nepriateľov republiky, a ľudí, ktorí im pomáhali, mohol hocikto udať.

Po Terezinej smrti sa musela Róza zo svojej izby vysťahovať a nastahovala sa do malej izbičky v opustenom rodinnom dome povyšše kostola. Tam už šla s nadlomeným zdravím. Sužoval ju kašeľ a problémy so srdcom. Na lieky nemala peniaze. Tie jej, ako aj jej sestre predtým, z Francúzska posielala sestra. Taktiež jej posielala základné veci ako oblečenie a vlnu na svetre. Útechou v posledných rokoch života Rózy a Terezy bola aj bývalá dvorná dáma ich matky pani Janka Černecká, ktorá bývala v Starej Lubovni, a ktorá ako jedna z mála bývalých zamestnancom sa k nim zachovala čestne a uľahčovala im ich ťažkú životnú situáciu. Svoju životnú púť ukončila najprv mladšia zo sestier Tereza. Skonala po dlhej chorobe tesne po vianočných sviatkoch v roku 1953. Pamätníci spomínajú, že na jej pohrebe nevyronila Róza ani jednu slzu. Hrdo sa držala, ale večer písala listy svojej sestre Karolíne. Je z nich cítiť hlbokú ranu z odchodu jej sestry - dôvernicky. No a necelé štyri roky neskôr zomrela aj veľmi chorá Róza.

Tereza Jezierska a Róza Brzozowska sú pochované na miestnom cintoríne.

Čeť ich pamiatke !

Katarína Chapuis Šutorová

PRÍBEHY A POVESTI Z OBCE VYŠNÉ RUŽBACHY

Milí čitatelia, naša rodáčka z našej obce, Martina Sekulová, nám poskytla materiály, vďaka ktorým Vám môžeme priniesť seriál o príbehoch a povestiach z našej obce. Pôjde o rôzne povesti, príbehy a poverové rozprávania z našej obce, ktoré Menka spracovala na základe etnologickeho výskumu zameraného na folklór, ktorý vo Vyšných Ružbachoch prebehol v roku 2002. Dnes Vám prinášame tretí diel:

V našej obci sa tradovali ústnym podaním aj rôzne povestové žánre – rozprávali si ich ľudia pri rôznych príležitostiach – pri rodinných podujatiach, medzigeneračne či na spoločenských akciách akými boli napríklad priadky. Mimochoďom – kúdelná izba kde sa schádzali dievky za účelom spriadania lanu sa nachádzala v dome napravo do dnešho pohostinstva u Havránka. Podarilo sa nám zozbierať tieto povesti:

O ZBOJNÍKOCH

Spomína 60-ročný obyvateľ: „Starý otec hovorili, že bol volakedy zbojník, ktorého volali Turoň. Poklad si vraj skryl v jaskyni pod Kyčorou. Hľadali ho, ale nikdy nenašli. Podľa neho sa aj volá časť chotáru Turová. Robil ľuďom z dediny balamuty. Že im hocičo z dvorov kradol.“

Zbojníkov a príbehy s nimi mi opisoval aj iný 76-ročný obyvateľ: „Boli tu zbojníci. To boli Poliaci. Pašovali tu kone. Moja mama mi to hovorila a je to svätá pravda. Mali kone podkuté naopak. Keď išli smerom ku dedine stopy ukazovali akoby išli od dediny a keď šli z dediny, stopy ukazovali, akoby šli do dediny.“

O SVORADOVI A ZBOJNÍKOVI

Na krásnu povest si spomínala aj 75-ročná obyvateľka Ružbách: „Možno vieš a počula si už, možno nie, ale tadeto raz svätý Svorad prechádzal. Narodil sa v

dedine Tropje v Poľsku. A ešte pradávno tadeto cez kopce a hory cesta do Poľska šla. Kupci tadiaľ tiež chodili. No a v horách tuto neďaleko, neviem presne kde, bol volajáký zbojník, ktorý kupcov a pocestných okrádal a zabíjal. Tak touto cestou kráčal svätý

Svorad. Zbojník ho zbadal a myslel si, že možno nejaké zlato alebo iné vzácnosti nesie. Vybehol a skrúkol na Svorada: „Daj život, zloto alebo pjeňonze!“. Svorad sa nebál a odpovedal mu: „Ja pjeňonze ani zloto nimom, ale moge če rozgzješič.“ A zbojník mu povedal: „Tak mje rozgzješ.“ Tak ho svätý Svorad rozhršiel a zbojník navždy prestal zbijať a ľuďom ubližovať.“

Mnoho zaujímavých informácií ukrývajú aj kroniky. A keď si spomíname na príbehy a povesti, je dôležité uviesť aj jednu, ktorá vysvetľuje ako sa rozdeľoval chotár medzi Podolíncom a Vyšnými Ružbachmi:

KRIVÁ PRÍSAHA

„Naši dedovia stále tvrdili, že náš lesný chotár išiel kopcami po horizonte. No v poslednom čase sme boli svedkami, že Vanzľoh, Čertov potok, Predná a Zadná laba, ktoré sú hlboko v našom chotári, patrili Podolíncu. Že ako k tomu došlo? Ústne podanie nám hovorí toho. Spor o majetkovú podstatu spomínaných lesných parciel sa medzi Podolíncom a na-

šou obcou natoľko vyostril, že musel zasiahnuť aj úrady. Došlo k určeniu hranice na tvári miesta a to prísahou. Podolinský prísazný si doma dal do číziem zem zo svojej záhrady, a tak šiel na pojednávanie. Keď sa privolané stránky nemohli dohodnúť, úrady rozhodli, že spor rozriešia prísahou. Pristúpil prísazný z Podolinca a prisahal takto: „Prisahám, že zem na, ktorej stojím je zem podolinská.“ Tým bol spor ukončený a lesy pripadli Podolincu. Nevieme však, čo hovorilo svedomie tohto prísazného.“ (Kronika)

STRATENIE PAMÄTNEJ KNIHY

Spomína 67-ročný obyvateľ: „Ujo taký starý robil niekedy richtára, (meno obyvateľa Ružbách) sa volal a oni sa sporili o majetok, o Podolinské, o hranice lesov a také územia a zapísali to do obecnej kroniky. Učiteľ, ktorí tu vtedy bol to zapísal. Zapísal teda určité veci do obecnej kroniky a tento bol richtárom. Dakedy nemali úradné miestnosti tí richtári a keď jeden skončil volebné obdobie na dva roky, tak to doma vykonávali vo svojom dome a do domu sa mu previezol trezor taký malý aj so všetkými písomnosťami. Na ďalšie obdobie sa previezol ku inému. No a v kronike bola určitá časť zapísaná o tom richtárovi, o vysporiadaní sporov majetkových, a tak on tú kroniku už ďalšiemu nedal. Schoval ju do krovu pod strechu, a tam bola celé dlhé obdobie (70 rokov, pozn.) a nebyť murárskych prác teraz nedávno, keď ju chlapi pod krovom našli, by sme ju nemali. Ale vedelo sa o nej, že bola. My sme ju 40 rokov hľadali. Ľudia o nej vedeli, tí čo boli vo výboroch, ale nikto nevedel, kde sa mohla stratíť. Kronika má obrovskú historickú cenu.“

text: Mgr. Martina Sekulová, PhD.

ilustrovala: Veronika Grančayová

**Gratulujeme našej šikovnej ro-
dáčke Andree Bajnócyovej k
úspechu, ktorý dosiahla v ce-
loslovenskej súťaži. Prináša-
me vám jej básen s názvom**

STRACH

*Modré nebo
prístav ukotvených hviezd
pomaličky zahalujú
tmavé mračná moc
preberá noc zázračná
vo vzduchu
strach
hompála
ťažkými
nohami
kľučkujem
chcem odísť
skús ma prehovoriť
a ja (ne)zostanem*

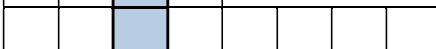
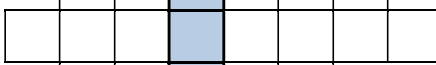

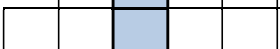
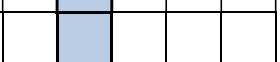

omaľovanka pre najmenších

RUŽBAŠSKÁ TAJNIČKA

Zapojte sa do našej súťaže. Stačí vyplniť Ružbašsko-slovenskú tajničku a zaslať ju spolu s kontaktnými údajmi emailom na info@ruzbaškypramen.sk, alebo vhodiť riadne vyplnený Súťažný kupón, ktorý sa nachádza na poslednej strane tohto čísla, do

označenej zbernej nádoby (nachádzajú sa v obchodoch) **Pozor!** Súťaž trvá len do **31.03.2017**. Tentokrát súťažite o tričko s logom Ružbašský prameň. V tajničke sa hľadá *ružbašský názov podlhovastej budovy pri vchode do kúpeľov tzv. Nocľahárne.*

1.		Ovad
2.		Časť stodoly
3.		Zašpinený
4.		Skupina nespratníkov
5.		Šaty
6.		Kartón
7.		Blato
8.		Držať
9.		Násada na sekery
10.		Matkin brat
11.		Plakať
12.		Varná plocha na peci

autor: Stanislav Šutor

Riešenie Tajničky z minulého čísla

Správna odpoveď z minulého čísla:

DRAVIANE DOMKY

DRDAČ	SMEDNUČ
ANKRA	LOGER
MJEDZUCH	ČIMJER
OLOVKO	BUKSA
ČUJOK	BRYDOS
OHMALIČ	
FLINTA	
RYGEL	

RODINNÉ CENTRUM LUBOVNÍK

Rada by som vám predstavila naše **OZ Lubovník** pôsobiace predovšetkým v okresnom meste Stará Ľubovňa. Hlavným zámerom tohto združenia je založenie a prevádzkovanie Rodinného centra v Starej Ľubovni a Lesného klubu detí v krásnej prírode nášho kraja. Toto Občianske združenie vzniklo vo februári tohto roku, ale už za pár mesiacov svojej existencie zorganizovalo niekoľko podujatí ako je Uznávanie stromov, Lesy a Mesto bez odpadkov, Zónu bez peňazí, vybu-

dovalo detské ihrisko pre najmenšie deti s edukačnými bylinkovými špi-

rálami. V súčasnosti svoju pozornosť smeruje predovšetkým do prestavby priestoru na Nám. sv. Mikuláša č.24 (1.poschodie), kde by malo v dohľadnej dobe vzniknúť Rodinné centrum Ľubovník.

Takéto centrum je v našom okrese

veľmi žiadané už dlhé roky. Avšak až zoskupením síl a umu niekoľ-

kých rodičov sa začala zhmotňovať táto myšlienka. Zámerom takéhoto RC je ponúknuť program nielen pre deti ako napr. herňa, služba stráženia

detí, montessori dielničky, výtvarné a hudobné kurzy, pohybové aktivity, ale taktiež je myslené aj na rodičov, ktorí sa môžu zúčastniť rôznych kurzov, namátkovo spomeniem podpornej skupiny nosenia a dojčenia detí,

predpôrodnú prípravu, prednášky na rôzne témy z oblasti zdravia, varenia, sebarozvoja, výchovy detí a pod. Ďalšou súčasťou plánovanej bohatej náplne centra je Filmový klub, koncerty a výstavy.

Toto rodinné centrum vzniká vďaka

Priestory na Nám. sv. Mikuláša č.24
a ich vizualizácia po zariadení

dobrovoľníctvu malej skupiny ľudí. Priestor sme síce dostali od mesta za symbolické euro, ale tento priestor už spotreboval značnú energiu. Podarilo sa nám zrekonštruovať nefunkčné kúrenie a osvetlenie, miestnosť vybaviť kobercom a sedačkou. V súčasnosti OZ Ľubovník vyhlásilo Hmotnú zbierku, ktorou chce verejnosť upozorniť na potrebu pomoci vo forme materiálnych darov ako je nábytok (úložné priestory, policové systémy, skrine, stoličky, stoly atd.

) ďalej elektronika, vybavenie herne edukačnými pomôckami, hudobnými nástrojmi. Taktiež potrebujeme pomoc pri prácach ako je rekonštrukcia stropu, ktorý potrebuje zaizolovať, podlahy, ktoré potrebujú prebrúsiť, nalakovať a iné. Veríme, že mnoho ľudí má mnoho vecí, ktoré sú pekné a

**Rodinné centrum
Ľubovník**

funkčné, avšak pre takéhoto človeka už nepotrebné. Veríme, že mnohí z vás, ktorí tento text čítate, by ste radi pomohli. Napríklad aj preto, že by ste svojmu dieťaťu dopriali aktivity, ktoré sú spomenuté v texte vyššie, avšak mu ich sprostredkovať nemôžete, pretože takéto centrum zatiaľ u nás nie je. Avšak môže byť a to veľmi ľahko. Každá jedna pomoc sa počíta. Každý človek sa ráta.

Prajem si, aby toto Rodinné centrum Ľubovník spojilo ľudí s podobnými hodnotami, zámerom a cieľom. Nech vybudujeme pre naše deti a aj pre nás samotných miesto, kde sa budeme stretávať, kde sa budeme vzdelávať, miesto, ktoré budeme mať radi aj vďaka nám samotným.

Ákkoľvek informácie o OZ Ľubovník a jeho práci, prípadne aj informácie o konkrétnej pomoci Rodinnému centru môžete nájsť na tel.č.: 0948 192 856 alebo na Facebookových stránkach <https://www.facebook.com/OZLubovnik/>

*Katarína Karašová
predsedníčka OZ Ľubovník*

FUTBAL V OBCI

LETNÁ PRESTÁVKA

Počas letnej prestávky zorganizovala TJ členskú schôdzu, na ktorú boli pozvaní fanúšikovia futbalu v obci a hráči „A“ mužstva. Na schôdzi bol okrem všeobecne diskutovaných futbalových tém dohodnutý termín tradičného letného zápasu „slobodní – ženatí“. Spestrením zápasu bolo aj kopanie jedenástok, ktorého sa zúčastnila široká verejnosť od najmladších po najstarších. Zúčastneným aj fanúšikom sa podával výborný guláš.

Z dôvodu personálnych zmien vo vedení klubu sa týždeň pred začatím futbalovej sezóny 2016-2017

stretli členovia, ktorí majú k futbalu organizačne blízko, vrátane starostu obce Jána Dudjaka, (obec je hlavný sponzor klubu) a spoločne dohodli dočasnú organizačnú štruktúru pre jesennú časť. Boli definované zodpovednosti pre jednotlivé funkcie (Predseda TJ, ISSF manažér, správca areálu, tréner, hráči...). Následne boli jednotlivé funkcie ponúknuté všetkým prítomným. Dobrovoľných funkcionárov zvolila väčšina prítomných. Taktiež sa dohodlo posilniť káder vlastnými odchovancami, ktorí pôsobili v iných kluboch okresu.

ZMENY V HRÁČSKOM KÁDRI PRED SEZÓNOU

Vytvorili sme 2 nové registrácie hráčov (Peter Martinek, Matúš Hanečák). Z hostovania v FK Podolínec sa vrátil Damián Heban. Trvalo k nám prestúpili 5 hráči (Patrik Libák, Dárius Heban, Jo-

zef Romaňák z FK Podolínec a Nicolas Leščinský, Dominik Mačok z MFK Stará Lubovňa). Na hostovaní u nás zotrvali 4 hráči (Jaroslav Zajac, Marek Tomeček, Ondrej Čopjak z FK Ihlňany, Dominik Palčo z MSK Spišská Belá) a pridal sa k nim aj Rastislav Galajda z FK Podolínec.

SEZÓNA

V úvode sezóny šiestej ligy OFZ Stará Lubovňa sme v 1. kole doma porazili Novú Lubovňu 8:3, keď sa hetrikom prezentoval Tomáš Sekelský. Po vysokom víťazstve nám v zápase 2. kola vo Veľkom Lipníku zvlhol pušný prach a nedali sme žiaden gól – prehrali sme 2:0. V 3. kole sme mali prestávku, keďže v okresnej súťaži štartuje nepárny

počet mužstiev (9). Hráčom prestávka pomohla a v 4. kole zdolali doma hráčov Jakubian rozdielom triedy 4:0, hoci priebeh zápasu nebol taký jednoznačný, ako hovorí výsledok. V 5. kole sme nastúpili v Lubotíne, kde sme podali tímovo nedisciplinovaný výkon a zaslúžene sme prehrali 4:2. Keby nás nepodržal brankár Juraj Zolnerčík, tak by bolo o zápase rozhodnuté už začiatkom 2. polčasu a skóre by bolo ďaleko horšie v náš neprospech. Z prehry sme sa pozbierali a v 6. kole, doma sme porazili posledné Šarišské Jastrabie 3:1, hoci víťazstvo sme potvrdili až v závere 2. polčasu. V 7. kole sme nastúpili u lídra v Malom Lipníku, kde sme sa prezentovali najlepším tímovým výkonom v sezóne a proti „bývalým ligistom“ (väčšinu mužstva tvoria hráči, ktorí v minulosti hrávali vyššie súťaže v Starej Lubovni, Plavnici...). Vybojovali sme cennú remízu 3:3. V 8. kole sme v „der-

by“ privítali súpera z Podolíncu, ktorého sme porazili 4:2. V poslednom zápase jesennej časti sme nastúpili v nevyspytateľnom Plavči a „vydrelí“ sme víťazstvo 1:0.

Celkovo sme po jesennej časti skončili na výbornom 2. mieste so ziskom 16 bodov. Veľký podiel na tomto umiestnení ma nový tréner Ľubo Mačok, ktorý ako tréner priniesol rešpekt, autoritu, disciplínu a futbalové skúsenosti. Hráčov pripravoval na tréningoch a takticky viedol počas zápasov. Samozrejme, hlavnú zásluhu majú všetci hráči, ktorí reprezentovali. V jesennej časti nastúpilo za „A“ mužstvo celkovo 25 hráčov. Ak budeme hrať v jarnej časti kolektívne, hráči budú bojovať a dodržiavať pokyny trénera, sme schopní poraziť všetkých súperov, pretože kvalitou hráčskeho kádra na to určite máme! Netreba zabudnúť ani na výbornú kvalitu domáceho trávniku a zabezpečenia celého futbalového areálu, o ktoré sa počas celej jesennej časti staral Dušan Šcensný s pomocníkmi. Všetkým, ktorí sa starali o futbal v jesennej časti patrí veľká vďaka.

Ako poďakovanie za úspešnú jesennú časť zorganizovalo vedenie TJ v novembri turnaj hráčov A „mužstva“ so „starými pánmi“, ktorí sa pravidelne zúčastňujú piatkových futbalov v telocvični. Turnaj dopadol na výbornú – vyhral futbal, nikto sa nezranil, niečo sa „oslávilo“ a utužili sme kolektív...

ZIMNÁ PRESTÁVKA

Počas zimnej prestávky chceme vykonať reformu klubu. Dňa 6.1.2017 o 15:00 je v kine Vyšné Ružbachy plánovaná členská schôdza, na ktorú sú pozvaní všetci fanúšikovia a hráči. Cieľom reformy je spoločne schváliť stanovky klubu, podľa ktorých bude fungovať futbal v obci v budúcnosti (aby o smerovaní klubu rozhodovali spoločne členovia, nielen jed-

notlivci). Hlavné ciele reformy sú:

- zmeniť názov klubu TJ Družstevník (zaregistrovaný na Ministerstve vnútra v minulosti, avšak v obci nepoužívaný) na TJ Slovan (pod týmto menom ho poznajú fanúšikovia v Ružbachoch)

- zaviesť logo klubu - k novému názvu klubu plánujeme priradiť logo klubu

- zaviesť transparentné sledovanie rozpočtu a všetkých príjmov/ výdavkov (zaviesť schvalovací proces nákupu a taktiež vytvoriť kontrolný orgán – revíziu komisiu)

- nastaviť spoluprácu so sponzormi (čo ponúkame pri rôznej výške príspevku/ podpory)

- zaviesť členský poplatok – členovia budú mať hlas a môžu rozhodovať o smerovaní klubu

- z členských a sponzorských poplatkov organizovať futbalové zápasy a turnaje pre členov TJ, „zastrešovať“ brigády, podporovať turnaje žiakov základnej školy...

- poskytnúť výhody (zľavy) a definovať zodpovednosti pre členov TJ

- poskytnúť výhody a definovať zodpovednosti pre hráčov reprezentujúcich obec v „A“ mužstve

- transparentne voliť členov do funkcií výkonného výboru a revíznej komisie podľa odborných predpokladov. Zvolení budú tí, ktorí získajú nadpolovičnú väčšinu hlasov členov TJ

- dopĺňať „A“ mužstvo prioritne vlastnými odchovancami

Veríme, že uvedené reformy ešte viac zlepšia atmosféru medzi staršími/mladšími, hráčmi/fanúšikmi a spoločne budeme rozvíjať v obci šport číslo 1 aj v budúcnosti.

informoval Maroš Fabis

MAĽÉ KOPAČKY

Základná škola otvorením futbalového krúžku pre tých najmenších vykročila do školského roku tou správnou nohou. Týmto krokom sa rozhodla bojovať za šport a za zdravý telesný vývin svojich žiakov. Počas krúžkovej činnosti sa ukázalo, že medzi zapísanými žiakmi z I. stupňa ZŠ je dostatok bojovnosti, chcenia a chuti reprezentovať svoju školu vo futbale. Na podnet Jozefa Zajaca sme skúsili túto malú partiu prihlásiť do regionálnej súťaže v ktorej sú zapísaní hráči z Toporca, Podolíncu a Novej Ľubovne. V minulom roku keď sa súťaž ešte len rozbiehala tak úlohou každého tímu bolo pripraviť jeden turnaj. V tomto roku sa však majitelia celej tejto futbalovej myšlienky pán Borovský a pán Kroták rozhodli zmeniť systém a navýšiť počet stretnutí žiakov na palubovke. Rozdelili súťaž na jesennú a jarnú časť pričom každý z tímov zorganizuje jedno kolo v

jeseni a jedno kolo v jari. Do budúcnosti by chceli túto súťaž naďalej rozširovať nielen o tímy ale aj o súťažné kategórie.

Naši malí futbalisti majú za sebou zopár tréningov a tri kolá súťaže počas ktorých dosahovali stále lepšie a lepšie výsledky. Po prvom kole, ktoré sa hralo v Toporci na multifunkčnom ihrisku naše „malé kopačky“ držali krok zo súperom, ale prevahu mala súťažná skúsenosť ostatných tímov.

Druhé kolo nám domáce prostredie prospelo a z futbalových výsledkových možností sme si zobrali každú a jednu. Remíza 0:0 s Podolíncom, prehra 5:0 s Novou Ľubovňou a výhra 1:0 s Toporcom. Pred začiatkom tretieho kola organizátori z Novej Ľubovne do poslednej chvíle nevedeli či sa vôbec kolo odohrá pre snehová nádielku. Práve pre ňu sme nastúpili proti domácemu tímu v neúplnej zostave. Prehrou 3:0 nad Novou Ľubovňou sme síce odštartovali toto kolo, ale ďalšou remízou 2:2 s Toporcom a fantastickým obratom z 0:2 na 3:2 nad Podolíncom sme ho ukončili. Z dôvodu skorej zimy a časovej tiesne sa štvrté kolo odohrá až po novom roku a zároveň Vás srdečne naň pozývame.

informoval: Peter Martinek

Darujte nám

2%

ĎAKUJEME

Ružbašský Prameň o.z. si Vás dovoľuje osloviť s požiadavkou o poukázanie 2 % z Vašich daní, ktoré budú použité na chod nášho občianskeho združenia. Vďaka poskytnutiu 2 % z Vašich daní, budeme môcť organizovať rôzne spoločenské akcie, tlač nášho časopisu Ružbašské žrodelko, taktiež nákup rôznych cien a občerstvenia pre deti, ktoré sa zúčastnia rôznych súťaží, ktoré organizuje-

me počas roka. V prípade, že sa rozhodnete pomôcť nášmu združeniu takýmto spôsobom, budeme Vám veľmi vďační.

UPOZORNENIE !

výška 2 % z dane z príjmov fyzických osôb musí byť minimálne 3,32 €

2 % z dane môže poukázať fyzická osoba len v prospech jednej organizácie.

Používajte len vzory tlačív (potvrdenie, vyhlásenie), ktoré boli vydané v Oznámení Ministerstva financií SR.

Za Vašu podporu Vám vopred ďakujeme!

Ďakujem všetkým ktorí sa akokoľvek podielali na tvorbe tohto časopisu a taktiež tým ktorí nám prejavili dôveru v roku 2016 a zaslali nám 2%

Vydáva: Občianske združenie Ružbašský Prameň o.z., štvrťročne, IČO: 42380600 . Noviny sú registrované na Ministerstve kultúry pod číslom EV 4995/14. ISSN 1339-7362. Expedícia novín je zabezpečovaná do všetkých domácností v obci Vyšné Ružbachy. **Vo všetkých obchodoch sa nachádza označená zberná nádoba, kde môžete vhadzovať vaše postrehy, pripomienky, nápady, prípadne finančné dary na náš rozvoj.**

Uzávierka tohto výtlačku: 20. december 2016.

Ružbašské žrodelko je vydané vďaka finančnej podpore Obce Vyšné Ružbachy.

Ďakujeme !

✂

Meno a priezvisko.....

.....

Kontakt.....

.....

Vylúštená tajnička.....

.....

✂

Kontakt:

Vyšné Ružbachy 169

065 02 Vyšné Ružbachy

+421 915 179 971

ruzbasskypramen@gmail.com

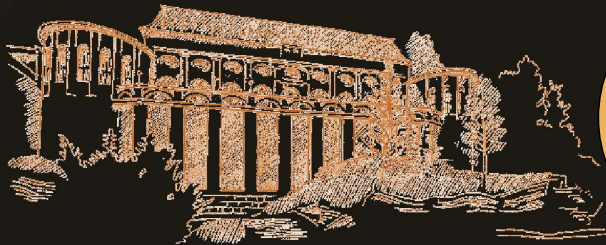
info@ruzbasskypramen.sk

www.ruzbasskypramen.sk

Kúpele Vyšné Ružbachy Biely dom

2016

SILVESTER

49€

Dospelá osoba

Dieťa 4. – 15r. 35€

**V cene: Silvestrovské dvojchodové menu
+ Silvestrovská zábava v Bielom dome s ohňostrojom a tombolou**

INFO a rezervácie: Kúpele Vyšné Ružbachy, 065 02 Vyšné Ružbachy 48
Tel.: 052/42 66 111, marketing@ruzbachy.sk

Silvestrovská párty 2016

SAN ANDRÉ III.

31.12.2016 o 20,00

Vstupné: 40€

*V cene je zahrnutá štvorhodová večera,
aperitív, nealko, šampanské a polnočný bufet*

*Čaká na Vás výborná zábava so
živou hudbou a DJom a tiež
kvalitné jedlo !*

Rezervácie

Tel: 0948 850 058

Mail: sanandre@sanandre.sk

Info: www.sanandre.sk

Silvestrovské menu

Aperitív

Slivovica 52%

Predjedlo

Scampi cocktail

Polievka

Silvestrovské consommé

Hlavné jedlo

Tamier San André

Desert

Veterný vrch

Polnočný bufet

kapustnica, tepľá a studený bufet

VYŠNÉ RUŽBACHY

ZIMA 2017

V KAMENNOM DVORE

OLDIES PARTY

LIVE DJ

START: 20⁰⁰ HOD.

FINISH: 23⁰⁰ HOD.

**KAŽDÝ UTOROK,
ŠTVRTOK, SOBOTA**

**REZERVÁCIE NA
TEL.Č. 0915 119 693**

**SILVESTER
V KAMENNOM
DVORE**

**31.12.2017
19:00 HOD.**

**5-CHODOVÉ MENU
OHŇOSTROJ
SKVELÁ ZÁBAVA
DO RÁNA**

HISTÓRIA VYŠNÉ RUŽBACHY

